

Saksalaisen Violan vierailu Käyttätymistieteellisen tiedekunnan kirjastossa

[06/05](#)

*Kirjastossamme oli vieraana viikon ajan (11.9 – 16.9) saksalainen **Viola Hämmer** Würzburgin yliopiston kirjastosta. Haastattelin häntä viikon kokemuksista Verkkari-lehteä varten.*

Kerro jotain itsestäsi?

Nimeni on Viola Hämmer. Tällä hetkellä viimeistelen psykologian väitöskirjaani ja opiskelen samalla Münchenin kirjastokoulussa (Bavarian State Library). Opintojeni päätyttyä valmistun psykologian kirjastonhoitajaksi [Würzburgin yliopiston kirjastoon](#).

Mitä kirjastonhoitajan koulutukseen sisältyy Saksassa?

Tieteellisten kirjastojen ja yleisten kirjastojen kirjastonhoitajien koulutus on erilainen. Yleisten kirjastojen kirjastonhoitajien koulutus tapahtuu ammattikorkeakouluissa, kun taas tieteellisten kirjastojen kirjastonhoitajat opiskelevat yliopistoissa. Erikoiskirjastonhoitajien koulutus on vaativa ja opiskelu kestää kauan. Ainekirjastonhoitajilla tulee olla väitöskirja tekeillä tai valmiina omasta aineestaan ja tämän lisäksi vaaditaan vähintään kahden vuoden työkokemus oman ainealueensa tutkijana yliopistossa. Vasta tämän jälkeen on mahdollisuus pyrkiä opiskelemaan kirjastokouluun kahdeksi vuodeksi. Ensimmäinen vuosi on käytännön harjoittelua.

Itse olen työskennellyt kahdeksan kuukautta Würzburgin yliopiston kirjastossa. Aamupäivällä olen tutustunut eri kirjastonhoitajien työtehtäviin ja iltapäivän olen mm. valinnut psykologian kirjoja ja tehnyt psykologian tiedonhakuja. Toisena opiskeluvuotena tutustutaan informaatiotutkimuksen kirjallisuuteen ja suoritetaan tutkintoon kuuluvat viisi koetta.

Mistä sait idean tulla Suomeen tutustumaan kirjastoihimme?

Saksassa arvostetaan suuresti suomalaisia kirjastoja. Yhden saksalaisen kustantajan, Bertelsmannin tekemän selvityksen ”Libraries in 2007” mukaan maailman parhaimmat kirjastolaitokset löytyvät Suomesta ja Singaporesta. Alun perin suunnittelin työskenteleväni kolme viikkoa Virossa Tarton yliopiston kirjastossa. Kollegani kehotti minua tällöin poikkeamaan myös Helsingissä, koska se sijaitsee niin lähellä Tarttoa. Ja ilokseni minut toivotettiin tervetulleeksi kirjastoonne!

Minkälaiset ovat vaikutelmasi Helsingin yliopiston kirjastoista tämän

viikon jälkeen?

Elektronisen aineiston saatavuus on Helsingissä hyvin järjestetty. Würzburgissa ei ole hankintaan käytettävissä keskitettyä rahoitusta eikä FinELibin kaltaista organisaatiota ole. Psykologiaa opiskellaan Saksassa noin 50 yliopistossa, mutta PsycARTICLES tietokanta on pystytty hankkimaan vain kolmen yliopiston kirjastoon. Würzburg on yksi näistä onnekkaita. Saksassa ei ole minimivaatimuksia konsortioiden koolle, vaan kolme yliopiston kirjastoa ovat muodostaneet oman konsortionsa. Kirjasto maksaa oman osuutensa kokonaan omasta budjetistaan. Kirjaston budjettia leikataan joka vuosi, viime vuonna jouduttiin lopettamaan Current Contents tietokannan tilaaminen Würzburgin yliopiston kirjastoon. PsychARTICLES - tietokannan peruuttamiselta on vielä vältytty, mutta siitä keskustellaan joka vuosi.

Mikä hämmästytti Helsingin yliopiston kirjastoissa?

Minua hämmästytti se, että kirjastot kuuluvat osana tiedekuntiin. Meillä Würzburgin yliopistossa on yksi pääkirjasto ja noin 100 pienempää kirjastoa, jotka kuuluvat pääkirjastoon. Kirjasto on näin ollen oma erillinen organisaationsa eikä se kuulu tiedekunnan yhteyteen.

Mikä oli mieleenpainuvinta vierailussasi?

Aivan uuteen kirjastorakennukseen, Minerva-oppimiskeskukseen oli mielenkiintoista tutustua. Kiinnitin myös huomiota Kansalliskirjaston kauniiseen arkkitehtuuriin. Slaavilaisen kirjaston Integrum-tietokanta jäi myös mieleeni.

Puhumattakaan työkalu- ja kulttuuriinne kuuluvasta välittömyydestä. Saksassa vallitsee tiukka hierarkia yliopistoissa: kirjastossa kollegoja teititellään, esimiehen luo voi mennä vain tilaamalla ajan hänen sihteeriltään, psykologian laitoksella professoreiden tapaaminen tulee erikseen sopia. Käyttäytymistieteellisen tiedekunnan kirjastonjohtaja Tuula Ruhanen oli erittäin välitön ja ystävällinen, häntä sai kutsua etunimellä. Tätä en voisi tehdä ”omassa” kirjastossani. Liikennepsykologian professori Heikki Summala esitteli ystävällisesti ja spontaanisti ilman ennakkovaroitusta oman opetussektorinsa toimintaa.

Leena Koivula, Viola Hämmer ja Kristiina Lähdesmäki vierailulla Design-museossa.

Vietkö mukanas jötain vaikutteita meidän kirjastotyöstämme?

Lähetin jo kollegalleni sähköpostia jossa kerroin, että Helsingissä tiedonhaku opetetaan ulkomaalaisille opiskelijoille englanniksi. Tämä tuntuu hyvältä käytännöltä, jonka voisi ottaa käyttöön myös Würzburgissa, jossa tiedonhakutaitoja opetetaan vain saksaksi.

Kiitos vierailustasi luonamme Viola! Meillä oli ilo viikon aikana tutustua Sinuun ja saada tietoa Saksan kirjastojen toiminnasta ja samalla oppia myös omasta työstämme!

Viola kertoi haastattelun lopussa vielä saksalaiseen väittelytraditioon kuuluvasta kulkueesta. Eli kun virallinen väitöstilaisuus on ohi, väittelijä ja hänen ohjaajansa kuljetetaan kaupungin kaduilla ilmapalloon ja kukkasin koristellussa vaunussa väitöskulkueessa. Tapa kuulosti haastattelijan korvaan aika välittömältä ja epämuodolliselta saksalaiselta traditiolta!

*Kristiina Lähdesmäki
kirjastonhoitaja
Käyttätymistieteellisen tiedekunnan kirjasto
00014 HELSINGIN YLIOPISTO
puh. (09) 191 20574
kristiina.lahdesmaki at helsinki.fi*

